

Naalakkersuisut genfremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33, stk. 6, nr. 3 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning: om Grønlands Selvstyres udtalelse til ikrafttræden for Grønland af lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution

Forelæggelsesnotat

(Formand for Naalakkersuisut)

1. behandling

Jeg genfremsætter hermed forslag til kongelig anordning, som skal sætte lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution - i kraft for Grønland. Det tidligere forslag herom blev trukket tilbage den 8. oktober 2013, idet Naalakkersuisut fandt behov for at sikre, at hørings svar fra Institut for Menneskerettigheder blev indarbejdet i forslaget.

Sagen tog sin begyndelse da den danske regering i februar 2012 fremsatte et forslag om at nedlægge Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder og samtidig etablere et særskilt lovgrundlag for henholdsvis Dansk Institut for Internationale Studier og for Institut for Menneskerettigheder.

I forbindelse med høringen om forslaget til lov om Institut for Menneskerettigheder - Danmarks Nationale Menneskerettigheder foreslog det daværende Naalakkersuisut, at loven ved kongelig anordning skulle kunne sættes i kraft for Grønland, og at Selvstyret ved Inatsisartutlov skulle oprette et råd for menneskerettigheder i Grønland, der bl.a. skulle få mulighed for at udpege et medlem til Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution - bestyrelse. Herved ville der på én gang kunne opnås en vigtig kompetenceopbygning, såvel som en forankring af arbejdet med menneskerettigheder i Grønland samt mere formelle rammer om samarbejdet mellem Institut for Menneskerettigheder og Selvstyret.

Inatsisartut vedtog på efterårssamlingen 2012 et forslag om oprettelse af Grønlands Råd for Menneskerettigheder (EM 2012/125). Herefter er Inatsisartutlov nr. 23. af 3. December 2012 om Grønlands Råd for Menneskerettigheder trådt i kraft 1. januar 2013.

Lovforslaget blev vedtaget af Folketinget som lov nr. 553 af 18. juni 2012 om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution, der trådte i kraft 1. januar 2013.

I overensstemmelse med tilkendegivelserne i forbindelse med vedtagelsen af loven om Institut for Menneskerettigheder fremsatte Udenrigsministeren i februar 2013 et ændringsforslag til loven, der åbner mulighed for, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder kan udpege et medlem til det danske Institut for Menneskerettighedsinstitutionens bestyrelse. Forslaget blev vedtaget ved lov nr. 656 af 12. juni 2013, som trådte i kraft den 1. august 2013.

Instituttet har til opgave at overvåge og rapportere om menneskerettighedssituationen i Danmark. Dette er ifølge FN's Paris-principper for menneskeretsinstitutioner en kerneopgave

for en national menneskerettighedsinstitution, og instituttet har da også hidtil anset opgaven for omfattet af den tidligere gældende lov. Når loven sættes i kraft for Grønland, vil Instituttet også have mandat til at varetage disse opgaver i forhold til Grønland. Instituttet vil således kunne afgive høringssvar vedrørende forslag til Inatsartutlove og medvirke til kompetenceopbygning i Grønland vedrørende menneskerettigheder. Instituttets virksomhed i Grønland vil blive tilrettelagt i tæt samarbejde med Grønlands Råd for Menneskerettigheder, som tilkendegivet på efterårssamlingen 2012 i forbindelse med forslaget til Inatsisartutlov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Anordningen skaber herudover hjemmel til, at Grønlands Råd for Menneskerettigheder kan udpege et medlem af bestyrelsen for Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution.

Bestyrelsesmedlemmerne udpeges for en periode på 4 år. Medlemmerne af Grønlands Råd for Menneskerettigheder udpeges derimod for en periode på 2 år. Under høringen om forslaget til kongelig anordning er det blevet anført, at det er uhensigtsmæssigt, at der ikke er overensstemmelse mellem perioderne som medlem af Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Instituttets bestyrelse. Naalakkersuisut og Udenrigsministeriet er opmærksom på dette. En ændring af funktionsperioden vil imidlertid kræve en ændring i den danske lov eller den grønlandske inatsisartutlov. Naalakkersuisut arbejder hermed.

Jeg henviser i øvrigt til det omdelte anordningsforslag, Udenrigsministeriets resumé af loven, lov om Institut for Menneskerettigheder samt notat vedrørende høringssvar.

Med disse bemærkninger overlader jeg på vegne af Naalakkersuisut forslaget til velvillig behandling i Inatsisartut, idet jeg indstiller forslaget til behandling i Lovudvalget forud for 2. behandling.